

ВИВЧЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕНОСТІ ГЕЛЬМІНТОЗІВ В УКРАЇНІ ТА МЕТОДИ ЇХ ПРОФІЛАКТИКИ

С. В. Місюрьова

Кафедра клінічної фармакології та клінічної фармації

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

clinpharm@ukrfa.kharkov.ua

Вступ. Актуальна проблема медицини в теперішній час - це захворювання, які викликані вірусами, бактеріями і грибами, особлива роль відводиться проблемі СНІДУ, гепатиту, туберкульозу, грипу. Проте тяжкі захворювання можуть бути викликані також гельмінтами, які є причинами найбільш поширених та масових паразитарних захворювань людини - гельмінтозів.

Мета. Метою нашої роботи стало вивчення епідеміології гельмінтозів в Україні та окремо у Харківській області, а також визначення методів профілактики гельмінтозів.

Результати. За останні 10 років в Україні відзначається зростання захворюваності такими гельмінтозами, як токсокароз з важким перебігом, токсоплазмоз, ехінококоз, дирофіляріоз, з'явилася проблема завезених тропічних паразитозів через поширення кулінарних традицій країн Південно-Східної Азії, де страви готують із сирової або напівсирової риби (суші), ракоподібних, кальмарів, багато з яких заражені личинками гельмінтів. Високий рівень захворюваності відзначається серед дітей (до 90% від числа виявлених гельмінтозів), особливо у організованих колективах, при цьому практично 98% всіх випадків захворювання припадає на: ентеробіоз - 89-96%, аскаридоз - до 7% і трихоцефальоз - близько 3%. Аналіз захворюваності гельмінтозами населення Харківської області у 2017 р. показав, що на території області реєстровано 13 видів гельмінтозів і 3 види протозойних інфекцій. Всього виявлено більше 15 тис. чоловік, інвазованих гельмінтами, у тому числі гостриками (ентеробіоз) - 15 тис. (питома вага серед всіх нозологій 96,2%), аскаридами - 491, опісторхозом - 5, дирофіляріозом - 2, анкілостомідозом - 7, токсокарозом - 11, ехінококозом - 2, тріхостронгілоїдозом - 2. Загальна ураженість населення гельмінтозами порівняно з 2016 р. виросла на

0,9%, а дітей - на 10,4%, при цьому діти до 14 років складають 87,3% від загального числа хворих гельмінтозами. Відомо, що більшість гельмінтозів має тенденцію до затяжного або хронічного перебігу. Для них характерний дуже широкий діапазон клінічних проявів - від безсимптомних до вкрай важких, які загрожують життю людини. В інфікованих гельмінтами дітей спостерігається затримка психічного і фізичного розвитку. Щоб запобігти таким небезпечним наслідкам необхідно регулярно проводити профілактику гельмінтозів.

Профілактика гельмінтозів включає комплекс заходів щодо виявлення хворих, їх лікування, забезпечення умов життя, побуту та виробництва, що виключають поширення цих хвороб, охорону від збудників та оздоровлення навколишнього середовища. Обсяг і характер заходів визначаються рівнем ураженості, кліматичними умовами, особливостями побуту та господарської діяльності населення і результатами санітарно-гельмінтологічного моніторингу. В основі профілактики трихінельозу, теніаринхозу, теніозу лежить безпека м'ясної продукції для здоров'я людини. Попередження опісторхозу, клонорхозу, дифілоботріозу, анізакідозу та інших гельмінтозів, що передаються через рибу, ракоподібних, молюсків і плазунів, полягає в забезпеченні гарантованої безпеки рибної продукції. У профілактиці гельмінтозів, що передаються контактним шляхом (ентеробіоз, гіменолипедоз, стронгілоїдоз), основне значення мають заходи, спрямовані на розрив механізму передачі їх збудників; при цьому слід урахувати, що перші два гельмінтози переважно уражають дітей в організованих колективах, а стронгілоїдоз реєструється у вигляді спалахів у спеціалізованих установах (у психіатричних тощо) і становить небезпеку для хворих зі зниженим імунітетом.

Висновки. Своєчасне виявлення та ефективне попередження гельмінтозів, впровадження у широкі верстви населення методів профілактики, які включають дотримання правил особистої і громадської гігієни, швидке і ефективне проведення протигельмінтної терапії дозволить скоротити число випадків глистових інвазій, важкого перебігу і їх ускладнень.